

L'IGNORANCIA

REVISTA CRÓNICA

ORGA Y XEREMIES DE VARIES SOCIETATS DE MALLORQUINS.

A Palma, cada numero.....	0'05 cèn. pta.	SONARÀ CADA DISSAPTE COM HA SONAT FINS ARA SI TÉ VENT Á SA FLAUTA. ADMINISTRACIÓ: CADENA DE CORT, N.º 11.	Fòra Palma. Dins Mallorca.	{ 3 mesos....	0'85
A domicili. Es trimestre.....	0'55 »		{ 1 any.....	3'25	
Un any.....	2'50 »		Dins España ..	{ 3 mesos....	1'00
Per dotzenes.....	0'45 »		{ 1 any.....	3'50	
Num.º atrassats des 2.º tom....	0'06 »		{ 3 mesos....	1'00	
Id. id des 1.º tom....	0'07 »	A Ultramar y s' Estrangè..	{ 1 any.....	5'50	

S' ATLOT DE BARCA.

I.

No cregueu, estimats lectors, qu' ara vos vaja jo à contà un cuento plè d'interès, y d'aquells qu'en haverlòs comensat, tothom ja 'n vòl sobre la fi. No heu espereu; y si sou joves, manco; perque m' he proposat aquesta vegada, ademés de dí la veritat y contà còses que siau vères, el no mesclarhi ni enamorats, ni gelosos, ni lladrès, ni asse-

morats, ni gelosos, ni lladrès, ni asse-
—Vaja un cuento sense sustancia, (dirán els fadrins y ses fadrines); si no parla d'amors ja 'l podèm deixá corre, y que pas de llis; no sia cosa que llegint, llegint, comensèm à beca y mos hi adormiguèm à les totes.

—Llegiu! aximateix, hermoses doncelletes, que no totes ses dònes s' han de casa, (contest jo desd' ara). N' hi ha d' havè que s' han de tancà mònges p' el nostro bé; y com ses mònges no festetjan, y noltros aquesta vegada les hem d' havè amb elles, no podrèm mesclá amòretes amb mongeries. Passau endavant y girau fuyes, maldement no parlèm de festetjaments, qu' hox trobareu aximateix qualque coseta bona que vos agradarà ferm y que cau molt bé à tothom un dia de nèces.

Comensarèm de lluy perqu' es fonament sia milló y perqu' es qui m' escolt estiga ben enterat de tota casta d' antecedents; fent noltros com aquell que per troba mes gustós es diná des mitxdia, heu devés les onze una copeta de resòlis ó d'aygordent anissada, y menja un parey de dolsetes ben rescuytades. Ara, escoltau:

Els catalineros de Mallorca son una casta d' homos particulás que se coneixen d' una llejo enfora, ahontsevuya los trobeu, perqu' à la cara hey duan pintada qualque cosa morena y cantalluda com ses peñes del Jonquet y els terròs-sos de Son Riera que son els qui aguantan sa séua petita població. Demunt sa fesomia hey tenen estampades ses maròs

y soleyadès qu'acompañan sa séua faxuga carrera, y ses penes y trifúlques qu' han sofrit de joves, anant per mar.

Els mallorquins donan es nom de *catalinero* à tots els qui habitan dins un Arraval que té la Ciutat de Palma à sa part des Ponent, anomenat Santa Catalina; y aquest nom li vé per causa d' un convent de frares dedicat à n' aquesta Santa, qu' hey havia allà, fa dos sigles; y qu' els enginés d' altre temps feren descompareixe quant foren acabades ses murades d' aquella part de la Ciutat. Abans, ses cases de Palma se tenían amb ses de Santa Catalina. Al enfront des carré d' els Bous hey havia s' antiga porta anomenada de Porto-pí, y defora d' ella continuava es carré, y allà era ahont se trobava aquell convent, cuydat per frares del Sant Esperit. Mes per sa bona defensa de Sa Plassa fonch precís arrasarló, lo mateix que moltes cases de ses mes arrambades à n' el bastió de Sant Pere; havent deixat ses de més enfora sense esfondrà, perque compregueren qu' hey havia necessitat de conservá part d' aquell Arraval en es fondo des port, per está habitat tot ell per mariners y patrons de barques petites, que venen à essè ses séues verdaderes cases, que vetlan sos amos de nit y de dia per mor de l' inconstancia de lo mar.

Aquesta vigilancia, tan necessaria, era impossible el ferla de l' interior de la ciutat que quedava cada vespre tancada amb clau desde les deu de sa nit fins à les cinch de sa dematinada. Avuy en dia la ciutat ja no's tanca, y aquest Arraval s' es fet molt poblat y gran, perque també son molts avuy en dia els catalineros que tenen per ofici s' aná d' un port á s' altre de ses Illes Balears, y es fé viatges de Mallorca à tota la còsta del Mediterráneo, mercadetjant en tota casta de fruyts y productes de la terra y del continent veynat.

Els catalineros solen essè homos ben sapats, formals, honrats, valents, fòrts, sans y avesats à sofri ses intempèries del temps y ses caresties de la gent pobre. Mes per axò no deixan d' essè qualque mica desconfiats y aferrats à s' in-

terès, com á gent de pòques lletres; y homos qu' amb un poch de capital los agrada brevetjá y fé molt de rumbo, y tení una caseta pròpia, encara que petita, amb bons mòbles del pais, mesclats amb qualcun de fora Mallorca, que sol essè un rellotge de Nova York, d' aquells qu' alenan tan espès y menut, ó un adrès de crestay y y plateria d' obra fina de Marsella, posada dins reconeres amb vidres; y per sa paret unes bones vases de caoba amb embotits de doradillo y amb histories franceses mal litografiades, de molta planta y pochos doblés.

Ses dònes son molt netes, honestes y endressades, encara que magres y seques per regla general; y los agrada de lo mes armolá sa garròva y trèure es cambuix à qualque veynada que no puggan veure pintada en paret. Duan poch punt amb so vestí y solen usá robes honestes y de coló fosch; anant la major part d' elles vestides de dol p' es gran nombre de viudes que predomina en dit Arraval, perque la mar en fa moltes, com se sap.

Mes; jo m' en vaitx per ses bardises, murmurant del procsim, y s' es mesté qu' anèm à n' es cuento, perque ja es hora de comensá á dirvos còses que vos entretingan mes qu' axò que vos deya.

Un catalinero d' aquests que contava suara, homo d' uns cinquanta anys, baixet y gotso, que feya de patró, tenia un xabèch seu pròpi que li havia costat noucentes lliures de segona ma, encara que 'n valgués mil y cinchcentes com un doblé; y l' emprava per fé tot l' any els séus viatges y comèrsos entre Mallorca y Malta.

S' en duya amb ell á bordo quatre bergantellòts pelats qu' anavan à la part; un mariné vey, parent de lluy de sa dòna, qu' havia viatjat molts d' anys amb barco de carrera d' Amèrica, y que li feya de nostramo y de patró de papers, en que fos ja mes hò per jay de Saut Tèlm que per altre còsa; y un allot de barca, fy d' una viuda veynada séua qu' era de lo mes trampat per aquest ofici ó empleo.

S' atlòt de barca es el mañèfle de bor-

do. Sol essè una vela com ses demás del xabèch; y devegades sa més esquinsada de totes; però per un patró de Santa Catalina es tan necessari á la mar com es mateix timó. Ell es s' escala d' encortinà de tots els mariners; ell es qui en terra guarda la nau cada vespre com un cá, jaguent en cubèrta demunt un rest de cordes; ell es qui en essè defora fa el gaspatxo de galleta per berenà la gent, y ses sopes per diná; y es qui s' entretien entre dia fent estopeta de bacallá per tení un poch de principi darrera ses so pes. Ell es el qui baldetja cada dematí, y el qui apura s' aygo des bot, y el qui aferra la mitjana en entrá dins port, y el qui puja dalt la pèna per fé un embroll á la màstre en sortirne, y el qui ferma ses andanes d' els tresseròls en refrescá es vent, y el qui es cuyda de posá els escáloms en es seu lloch, y el qui té conta d' encendre es faròl en vení es vespre y el qui issa ses banderes en trohá escampavía ó barco de rey.

¿En voleu més? Ydò, sapigau qu' ell, en arribá á terra estrangera es el *mis-sus* des patró, y á bordo es criat de tothom; sobre tot des timoné, perqu' es ell també el qui li fa els xigarros quant está de guarda, y fins y tot los hi encen dins es tambuto de sa cuyna, y los hi du, y los hi pòsa á sa boca després d' encesos.

S' allòt de barca es tan indispensable á bordo que mes no heu pot essè. Es tan necessari com es mateix moix que guarda sa barca de rates. Per axò en haverhí bon temps sempre los trobareu plegats; ell turmentantlló y esplugantlló, y es moixet fent es ximple y s' adormit. Mes quant hey ha mal temps, que tothom sol está donat á pèrros, es gat cerca un enforriay y s' allòt va de redolons, y fa es cap viu, obrint tanta flor d' uy, perque sap que li toca pagá la festa. Jo no sé lo que succehiria, un día de maror forta ó temporal, si no hey hagués á bordo s' allòt de barca, perqu' es patró de papers y els altres mariners de la barcada, que van tan remoguts com ses ones, pugan esparsarsè sa rabia donantli una cletellada ó arrambantllí devés s' esquena un cap de xicote. ¡Qu' es de veritat que s' aygo sempre corre á n' es lloch mes baix!

Tornant ydò á n' es cuento que ja es hora, aquest patró, qu' havia nom Ventura, tenia es seu allòt de barca qu' era una albaca, un estornell de lo mes espanyilat y desxondit del mon, tayat de lluna p' el patró Ventura, y pòlissa com ell mateix.

Li deyan En Matginet. Era llest y serviciet á tota ultransa, y com també tenia molt de llepa, s' havia sabut conquistá s' estimació des patró qu' estava tot baves amb ell, perque veyá que l' obehía y li tenia lley.

«Matginet; axò: Matginet; allò:» y s' allòt, com una bellaruga, sempre de pressa á fé lo que l' patró manava.

Quant passava sa barca per aygos de Cabrera ⁽¹⁾ li solia dí aquest:

—¡Matginet! ¿Que mos sèbrás aydar á fer una cala darrera s' illa d' els Pobres, ara que tenim bon temps que mos afavoreix per agafá un còvo de roqué, y arreplegá provisions per tot es viatge?

Y En Matginet ja era dins es bot, per tirarló á s' aygo, y... hala... endevant anám, rema qui rema, cia qui cia, escampant es bolitx per dins ses ones.

—¡Matginet! ¿Que t' donas en cor de pujá per aquestes peñes, per veure si dins aquelles coves hey trobarás qualque niharó de viròts, ⁽²⁾ ó unes quantes dotzenes d' ous de gavina? Es impossible que no n' hi haja en es més que mos trobam.

Y En Matginet, lo mateix qu' una cabra, aferrava d' unglá per aquelles encletxes, y tornava després amb sos ulls que li reyan y amb sos pits plens d' ous, mes hermosos y grossos que si haguessen estat de gallina grassa de possessió de cavallé.

May duya sabates ni jach. Un barret grego de daus, uns calsons amb jonoyeres y olla reforsades amb forta lona d' un escapoló de pullèca ja pahida, y una camiseta de llana blava gruxada, que estufantla un poch li servia de butxaca per posarhí els ous d' els niharons d' els viròts.

(Se continuarà.)

PEP D' AUBEÑA.

MAIG.

Tot reviu aquí, á la terra
Dins l' alegre més de Maig,
Al mateix que les estrelles
De nit revivan l' espay.
Obrin les flors son pur càlcer
Las riques gales mostrant,
Y de flayrosos aromes
Embalsaman l' ayre grat.
Los aucells demunt les branques,
Eutonan dolços cantars,
Y alegran Naturalesa
Qu' es son més valgut palau.
Tot reviu; la llum del dia
Apar que vulga brillar
Ab mes forsa que no brilla
Los altres mesos de l' any.
Lo sol altívol s' axeca
Mes amunt; la claredat
Era pòbre y emboyrada,
Ara es viva y son escalf
Madura les verdes fruytes
Y força dona als sembrats,
Inflant les tendres espigas
Que 'ns donan farina y pá.

(1) Pròp de Mallorca, cap al Mitjorn hey ha una illa que s' anomena Cabrera, envoltada de altres mes petites que duan els noms de Coniera, Redona, Plana, Foradada, d' els Pòbres, l' Esponja, etc., etc.

(2) Viròts.—Nom que tenen uns animals marins per l' estil de ses gavines, sols que son negres com els corbs y van per demunt s' aygo cassant pèixos y fan es nitu dins ses còves de ses peñes.

Les calentes fogateres
No creman dins de la llar
L' hivern ara fuig depressa
Per l' estiu ben derrotat,
Espoltida sa corona
Fet benes son mantell blanch
Son escut abans de flames
Es ara un carbó apagat.
No tens que corre debades
La mort ben pronte t' haurá,
No viurás més á la terra
Hivern inimich del Maig;
Del més de Maig l' alegría
Del vell, del jove y l' infant,
Del més de Maig que corona
De flors á los seus germans,
Del més de Maig qu' es la vida
De tots los mesos del any.

MESTRE ESCRIVIU.

EN FIGUERA.

Aquesta campana está actualment demunt una torre que se construhí espresament al mitx de La Sala l' any 1848, y serveix per tocá ses hores des rellotge modern qu' hey ha en dit edifici, á incendí y á rebato en cas de pronunciaments populars. Té demunt ella un altre més petita que va perteneixe á l' Inquisició, y toca es quarts d' hora.

S' anterió á sa primera que va dú es nom d' *en Figuera* va essè coneguda amb so de *Campana d' els via fores* ⁽¹⁾ y *Campana del señy del lladre* ⁽²⁾. Prenqué es nom d' *en Figuera* d' En Pere Figuera platé y Jurat que va essè de aquesta Ciutat y reyne l' any 1389, qui en l' any 1380 l' havia fabricada d' ordre de sa municipalitat de Palma y se posá á una torre qu' ecstístia, segons En Salcet, en lo fossar dels frares preycadors inmediaia á n' es convent de Dominicos devant sa costeta d' en Pizá, antes Travessa des Pas d' en Quint ó d' es Forn des Clot, d' aquí la va adquirí dita Municipalitat. Dinen En Salcet y En Bové qu' axò succehí el dia 27 de Setembre de l' any 1386, pero En Mut indica que l' any 1385 governant aquest reyne Francesch Zagarriga comensá á tocá hores.

S' actual campana no es sa fabricada p' En Figuera que pesava 37 quintás 2 lliures, pues que consta á s' Estrañordinari de la Ciutat de 1680 qu' á n' aquell any va essè fusa aquella y que sa nòva comensá á tocá el 25 de Novembre del mateix any.

Es seu sò sempre ha estat diferent del

(1) *Señy d' el via fora*.—Era un modo especial de tocá ses campanes, amb que s' anunciava s' urgencia d' abandonar inmediateament lo asilo domestic y acudí á sofocá algun incendi ó conspiració y en mes frequencia asalts de móros á la costa.

(2) *Señy del lladre*.—Era un altre modo de tocá, quant ocurria alguna novedad, especialment ròbo en alguna casa ó heretat, amb que s' avisava la gent perqu' acudís á prestá ajuda.—*Salcet*.

de ses demés campanes de Palma, de cuyos vecins es molt conegut, y principalment antigament, per s' impresió que causava quant tocant acompassat amb so tó sonor y grave indicava qu'era hora d'anà cadascú á ca-séua; aquest toch tenia es nom de *La Queda* (1).

Aquesta campana, devall com hem dit, té un rellotge qu' antigament era de rodes de fusta y tenia un origen desconegut, haventhi alguns autors que suposan procedia de Jerusalem, haventlló duyt els hebreus en temps d'els emperadors Tito y Vespasiano, pero aquesta tradició es del tot increhible atès els molts anys qu' hauria d' havé durat.

Es positiu que sa séua construcció era molt antiga y tant que ja en 1380 era inmemorial, haventli afagit sa campana en 27 de Setembre de l'any 1386.

Fa poch temps qu'es rellotge de torre y campana que se creya més antich dins España, era es de La Seu de Sevilla, que quant el posaren heu presència el rey de Castilla Don Enrich III l'any 1396; pero desde que se trobá en los *antichs apuntaments del archiu municipal de Barcelona* que l'any 1393 aquest Ajuntament pagá sa fundició de sa gran campana y que'n dit any se pujá á sa torre de La Seu de dita ciutat de Barcelona, amb so nom vulgá de *Señy de les hores*, Sevilla que no la va teni fins tres anys després va pèrde sa primícia, que amb justicia correspon á Mallorca per haverse anticipat de set anys á Barcelona y de deu á Sevilla.

Es rellotge de que tractam no senalava ni tocava ses hores com les tocar y senalan els modèrns, sinó qu' heu feya seguint s' antiga costum italiana, es dí, tocava la una, les dues, etc., una y dues hores després d' havé sortit es sol continuant d'aquest modo fins que se ponía, y tornant á comensá á tocá la una, les dues, etc., una y dues hores després de post.

Hem dit que tocava ses hores de dia desde sa sortida des sol y ses de sa nit desde qu' es ponía, acomodantsé com se suposa en totes ses estacions, á s' altura des sol demunt s' horisont. Lo mateix feya es de sa Llonja y probablement tots es de Ciutat puis qu'aquest era es modo de contá á Mallorca. L'any 1814 en *Fi guera* era s' únich rellotge de Palma que tocava com queda dit.

¿Quin era s' enginy ó artifici de que

sa mateixa máquina mogué es martell de sa campana á ses hores que corresponia?

Segons En Mariana, aquest artifici no es anterió á l'any 1400, per consiguient era encara desconegut l'any 1386 en que se posá sa campana qu' En Salcet diu devia tocá ses hores de dia y de nit.

¿En que consisteix y com estava arreglat per seguí s' altura des sol tots els dies de s' any?

D' un modo molt senzill. A sa roda en qu' hey ha marcades ses dotze hores en els rellotges ordinaris, en figuraván catorze, qu'es majó número d'hores que está es sol demunt s' horisont en es mes de Juñy y devall d' ell en es Deembre. S' encarregat de cuydarlo cada hora-baixa li dava còrda, pero sols per ses hores corresponents á n'aquella nit, axí es que quant sortia es sol, com ja havia acabat sa corda, acabava de tocá, n' hi tornava doná per ses hores qu' havia de durá es dia y acabada quant se ponía es sol, s' aturava altre vegada per comensá de nou á tocá la una, etc.

¿D' hont los vendria en els mallorquins sa costum de contá per separat ses hores des dia y de sa nit, essent com va essé poblada s' illa per naturals de Cataluña, Aragón, Rosselló, etc., en cuyos pobles era completament desconegut tal sistema de contá?

Probablement d' Italia, com moltíssimes altres. Qu' es cert qu' era general aquí aquest modo de contá, y que s' havia adoptat tant en lo civil com en lo eclesiastic, no hey ha que duptarhó. Prova lo primé es citat rellotge qu' era el de la Ciutat ja desde es sigle XIV á lo ménos, y per lo tant s' hora que marcava era s' oficial. De lo segon abundan proves y basta per totes sa *Consuetud* de la Sacristia de La Seu escrita l'any 1511, en la qual s' anotan diariament ses hores des coro *diurno* y *nocturno* per regimen des campanés. Allá se veu com ses hores de sa nit se contan desde sa posta del sol, y ses del dia desde que surt; diguentsé á cada passa *á una hora de dia, á 1X hores de la nit*, etc. Sols se nota alguna vegada que quant se refereix á ses derrerres hores de sa nit ó des dia s' usa sa frase siguent: *á tres hores á passar la matinada, á una hora á passar de dia* lo que vol dí *á tres hores antes que pas sa dematinada y una antes de que pas es dia*.

Ignoram s' época en que s' arreglá á la moderna puis que quant se va doná per inútil y se tomá sa torre hont estava causa d' amenassá ruina, anomenada també d' *en Figuera*, ja tocava ses hores d' una á dotze comensant es mitx dia y á mitja nit. Es rellotge publich qu' ecisteix actualment y que sustitueix á s' inutilisat d' *en Figuera* conserva es mateix nom per teni sa campana d' aquell. Es de bronzo y l'any 1860 essent Alcalde l' Ecseleantíssim señó Don Marian de Quintana, s' Ajuntament acordá

comaná un rellotge nou de París fet segons els adelants més modèrns, y l'any 1862 el posaren allá hont avuy ecisteix estant encarregat de posarlo y arreglarlo Don Juan Vicat (Q. E. P. D.) qu' ha seguit desempeñant dit carrech amb molt de zel y maestría fins fa poch temps que morí.

PIF.

EL MIRAY

Á LA MEMORIA DE LA MEUA AMIGA J. M.

Un temps, miray jò ne feya
De lo teu hermós semblant,
Y em tenia ¡ay! per ditxosá
De tení tan hòn miray.

Mes tard dins lo crestay fi
D' una lluna em vaitx mirar,
Y casi no' m vaitx conceixe
Tant havia ja camviat.

Des que jò no puch mirarme
Dins los teus uys, no' m mir may,
El meu semblant sempre trist
No vull veuré!, retratat!

UNA SEUVATGINE.

XEREMIADES.

Don Sebastian Tomas y Ferrando mos ha remés un ecemplá des *Compendio de Analogia y Sintáxis castellana* que acaba de publicá y que ven á mitja pesseta, preu sumament barato. Li agra-him s' atenció y mos tornaréu ocupá de aquesta obreta després que l' hajam fuyetjada una mica.

* *

Al mitx de Ciutat y á un d' els punts mes concorreguts per tota casta de gent hey ha una cosa que pareix impossible qu' hey sia.

¿A que ne endevinau qu' es! De segú que si no vos ho dich no heu sebreu. Es un carré que no té nom, ni llums d' *alumbrado*, ni policia, ni sereno, ni municipal, ni res. Pareix que sa Compilació municipal va essé fela per tot el terme de Palma menos per aquest carré.

Y no es que dins ell no hey haja cases noves y altres que demanan refersó á tota pressa de veyes que son. Mirau si n' hi ha de veyes, que fa mes de coranta anys que les veyn apuntalades y amb puntals que passen d' una part á s' altre de fatxada. Aquest carré está posat aposta per ferbí un contrabando á totes hores del dia, y de sa nit sobretot, perque fá una arreconada ahont ningú que pas puga veure qui hey ha al cap d' avall. Una cantonada d' aquest carré la compongueren fa dos anys y ara ha

(1) *La queda*.—Se donava aquest nom en es toch de vinticinch batayades que se donavan molt depressa tres hores després de post es sol y després d' haverné tocats d' altres de tant en tant desde mitja hora antes tots els dias de l'any menos es dissapte de Nadal, es dijous Sant, dissapte de Sant Juan Bautista y dia de Tots-Sans. Quant feyan aquesta seña havian de recohirse antigament tots es paisans y especialment els esclaus; sortian ses patrulles á rondá capitaneats per el *cap de guayta*, que posavan prèsos irremisiblement á quants trobavan p' es carré. Es paisans que duyan una llentèrna amb sa má podian escusarsé provant sa necessitat.

L'any 1865 se deixá de tocá *La Queda* per acuerdo de s' Ajuntament de dia 17 de Juriól.

tornat obrí un cruy que diu «Jo m'en vaitx.»

Com aquest carré no está encara batiat no vos puch dí per señes mes que s'hi entra p' es carré de la Union, ó sia per entre es Mercat y es Born. Procurau estarli alèrta en passarne aprop.

*
**

Bon temps per aná á Lluch.

Sa pròcsima peregrinació promet essé molt concorreguda y agradable. De segú que deixarà á molts un magnífich recort d'aquells que no s'esborran may de la memoria de ses persones y que deixan ganes de tornarhí.

Aconsejám á n'els pagesos que ja qu'hey van hey dugan comestibles per vendre, qu'al temps que farán un favó á molts, ells podran també fé es seu negoci.

Voldríam qu'encara que no hey haja un objècte especial, com ara, qu'es el de la Corona de la Mare de Deu, se tornás remoure sa devoció de ferhí peregrinacions cad' any com en temps primé; particularment en diades assenhalades de festa de la Mare de Deu.

*
**

De totes ses 49 províncies d'Espanya sa que conta major número d'escoles es sa de Leon que 'n té 1287, y ses tres que en tenen manco de totes son ses Balears amb 205, Huelva amb 192 y Cadiz amb 163.

Axó demostra que 'n matèries d'ins-trucció, els balears son d'els darrerets de tots.

*
**

La ciutat de Haro té un Ateneo, y aquest publica un Certámen literari p' es Setembre d'enguany.

Entre varios prèmis oferits á assuntos locals n'hi ha un d'assunto y tema libre á sa milló poesia; en el qual hey pòden optá els poetes de Mallorca sempre que escrigan en castellá.

Es trabays amb sos lemas, y noms per separat, segons s'estila, s'han de remetre al Secretari del Ateneo de Haro, Don Medardo Salazar, abans del 17 de Agost procsim.

EPIGRAMES.

Un antiguari cercava
Mòbles antics per comprá;
Don Geróni el feu entrá
Quant per ca-séua passava.
—Tothom vendre lo antic l'ògra
(Li digué amb un tò formal);
Antiguedat sens igual
Li vench, señó;... y es sa sògra.

MESTRE GRINOS.

COVERBOS.

Contan qu'un *criticon* una vegada preguntantli que li trobava á un escritó molt dolent, contestá:

—Aquest homo té escrits molt bons y molt nous; sols qu'els bons no son nous y els nous no son bons.

*
**

Un señó deya á n'es séu criat:

—Pere; son les deu y encara no t'has axecat; jo no havia vist may un criat tan pererós.

—Perdon, señó; vosté ahí quant me prengué me va dí que me daría cinch duros cada mes, que 'm mantendría y ademés que 'm vestiria; y ara l'estava esperant perque me vestís.

*
**

Una vegada un señó Delegat d'Hacienda va aná á parlá amb so Ministre y al temps que xarrava se treya y heu deixava demunt sa taula tot lo que duya dins ses butxaques; sa petaca, es trem-pa-plomes, sa capsa de mistos, es mocadó, fins qu'es Ministre cremat de que aquell señó no tengués educació, li va dí:

—Bono; ¿y vosté que s'en vé á buydarsé ses butxaques aquí?

—Sí, señó; ja qu'altres vénen á omplirlessé.

*
**

—¿Com es qu'es sol surt tan tart en s'hivern? (demanava un.)

—Perque com es tan véy té pò des fret d'es matí.

*
**

Un lladre nega devant es Julge s'ha vé rebat uns doblés.

—Es inútil (deya es Julge) es negarho; jo vos puch presentá sis testimonis que dirán qu'heu varen veure.

—Y jo n'hi puch presentá sis mil que dirán que no heu varen veure.

*
**

—Dona Manuela: ¿de que morí es seu señó?

—De mal de gota.

—Vamos, casi com es meu, que morí de mal de raitx.....de botella.

*
**

—Pep; ¿de que morí ton-pare?

—Dè tristó, quant va veure que lo anavan á penjá.

*
**

—¿Quin es es milló mèdi per aprendre de lletgí amb fruyt?

—Tení una poma ó una pera amb sa ma al temps que lletgessen.

*
**

PORROS-FUYES.

SOLUCIONS Á LO DES NÚMERO PASSAT.

GEROGLIFICH.—M' es igual si's gròs com si's petit.

SEMBLANSES.—1. En que tenen carrera.
2. En que hey oan decant.
3. En que passan per lloch estret.
4. En que va decant.

TRIANGUL....—Trobat-Troba-Trob-Trò-Tr-T.

XARADA....—Ca-na-lo-bre.

CAVILACIÓ....—Busquets.

FUGA.....—Monpare sempre me deya
Que l' mon está plé de pops,
Ases, porchs, indióts y llops,
Que duen sa pell d'auveya.

ENDEVINAYA.—Una sabata.

NOTA. Per descuyt involuntari deixarem de publicá ses solucions de ses preguntés des número anterior, les quals son aquestes:

PREGUNTÉS....—1. Un bon libre.
2. Quant son mòrts.

GEROGLIFICH

× OS KP :: jo
ECSBME.

SEMBLANSES.

1. ¿En que s'assemblan els llòros á n'els aubercòchs del mes de Maitx?
2. ¿Y els aubercòchs á ses cireres?
3. ¿Y els aubercòchs á ses tarònjies?
4. ¿Y els aubercòchs á ses dònes?

XARADA

Sa primera y sa tercera

Tothòm té

Es méu tot que té tres sílabes

Lo mateix;

Perque es còsa qu'es molt útil

A la gent.

CAVILACIÓ.

¿CHIS! ¿BALLAS?

Compòndre amb aquestes lletres un llinatge.
ELL.

FUGA DE VOCALS.

S. c.n.g..s .l m.lv.t

D. l.s v.rt.ts l' .sc.l.nc..

P.r p.r. c.nv.n.nc..

S. f.r.. .n h.m. h.n.r.t

ENDEVINAYA.

Carregat de peste estich

Y en el mon fas tanta vasa

Que en lo milló de la casa

Me pòsa el señó mes rich.

(Ses solucions dissapte qui óé si som vius.)

*****

CORRESPONDENCIA PARTICULAR.

Varios suscriptós.—Lo qu'envian no pòt aná, com desitjan, fins que venga amb firma coneguda, segons té establí aquesta Direcció, encara que qued reservada sa firma, y conforme s'ha avisat repetides vegades dins el Setmanari.

23 JUNY DE 1884

Estampa d'En Pere J. Gelabert.